प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्द्वारा परीक्षा सम्बन्धी विनियमावली, २०७१ (संशोधन सहित) को विनियम ५५ को अधिकार प्रयोग गरी परीक्षा समितिले डिप्लोमा तथा प्रमाण पत्र तहको प्रवेश परीक्षा सञ्चालन, छात्रवृत्ति वितरण एवं भर्ना सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३ जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

क) यो निर्देशिकाको नाम "डिप्लोमा तथा प्रमाणपत्र तहको प्रवेश परीक्षा संचालन, छात्रवृत्ति वितरण एव भर्ना सम्बन्धी निर्देशिका २०७३" रहेकोछ ।

ख) यो निर्देशिका परिषद, परीक्षा समितिबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा :

क) "ऐन" भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन २०४५ (संशोधन सहित) सम्फनु पर्छ ।

ख) "नियम" भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् नियमावली २०५१ (संशोधन सहित) सम्फनु पर्छ ।

ग) "विनियमावली" भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धी विनियमावली २०७१ सम्फनु पर्छ ।

घ) "समिति" भन्नाले परीक्षा सम्बन्धी विनियमावली २०७१ (पहिलो संशोधन २०७२) को विनियम ४ वमोजिम गठित परीक्षा समितिलाई सम्फनु पर्छ ।

ङ) "एस.एल.सी." भन्नाले प्रवेशिका परीक्षालाई जनाउँदछ ।

च) "प्रा.एस.एल.सी." भन्नाले परिषद् वा त्रिभुवन विश्व विद्यालयबाट प्राविधिक एस.एल.सी. उत्तीर्णलाई जनाउँदछ ।

छ) यस निर्देशिकाको प्रयोजनका लागि "परिषद् कर्मचारी/प्रशिक्षक" भन्नाले परिषद् सेवामा कार्यरत कर्मचारी/प्रशिक्षकलाई जनाउँछ र "कर्मचारी/प्रशिक्षक परिवार" भन्नाले निजका बाबु, आमा, श्रीमान, श्रीमती, छोरा र छोरीलाई जनाउँदछ ।

ज) "परिषद्" भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्लाई जनाउँदछ जसलाई छोटकरीमा प्रा.शि. तथा व्या. ता. परिषद् भनिनेछ ।

झ) "प.नि.का." भन्नाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयलाई जनाउँदछ ।

ञ) "पूर्ण शुल्किय खुला कोटा" भन्नाले छात्रवृत्ति बाहेकका कोटामा शुल्क तिरी अध्ययन गर्ने कोटा सम्फनु पर्दछ ।

ट) "पूर्ण शुल्किय लक्षित वर्ग कोटा" भन्नाले छात्रवृत्ति बाहेकका कोटामा लक्षित वर्गका लागि तोकिएको शुल्क तिरी अध्ययन गर्ने कोटा सम्फनु पर्दछ ।

३. प्रवेश परीक्षा सञ्चालन, भर्ना तथा छात्रवृत्ति व्यवस्थापन :

क) प.नि.का.द्वारा सञ्चालित छात्रवृत्ति तथा पूर्ण शुल्किय प्रवेश परीक्षालाई व्यवस्थित, मर्यादित तथा नियमानुसार सञ्चालन गर्ने, अनुगमन गर्ने, व्यवस्थापन, नतिजा प्रकाशन तथा छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने/गराउने सम्बन्धी कार्य परीक्षा सम्बन्धि विनियमाली २०७१ को बिनियम ४७ वमोजिम गठित प्रवेश परीक्षा संचालन, व्यवस्थापन तथा नतिजा प्रकाशन उप-समितिले गर्नेछ ।

ख) बुँदा नं. (क) वमोजिम गठित उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार परीक्षा सम्बन्धि विनियमाली २०७१ को बिनियम ४७ तथा परीक्षा समितिले तोके वमोजिम हुनेछ ।

४. **अध्यापन हुने शैक्षिक कार्यक्रम र प्रवेश परीक्षामा सामेल हुनका लागि आवश्यक शैक्षिक योग्यता:**

परिषद्का आंगिक, साझेदारी, सामुदायिक विद्यालय र नीजि स्तरमा विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनको सम्बन्धन स्वीकृत पाएका शिक्षण संस्थाहरुमा तपसिल बमोजिमका

शैक्षिक कार्यक्रमहरु संचालन हुनेछन् । उल्लेखित शैक्षिक कार्यक्रम अध्ययनका लागि निम्नानुसारको शैक्षिक योग्यता तोकिएको छ ।

(क) अक्षराङ्कन पद्धति लागु हुनु पूर्वका प्रवेशिका परीक्षाको हकमा:

क्र.सं.	अध्यापन गराइने शैक्षिक कार्यक्रम	आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता
१	**प्रमाणपत्र तह नर्सिङ्ग**	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट अनिवार्य गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषय लिई एस.एल.सी. वा सो सरहको परीक्षा कम्तीमा द्वितीय श्रेणीमा उत्तीर्ण वा कुल प्राप्ताङ्कमा ४५ प्रतिशत अंक प्राप्त वा एस.एल.सी. उत्तीर्ण भई परिषद् वा त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट यस बमोजिम संचालन हुने कार्यक्रमसंग सम्बन्धित प्राविधिक एस.एल.सी. को कुल पूर्णाङ्कमा क्रमशः ६८.३३ र ६६.६७ प्रतिशत अंक प्राप्त गरी उत्तीर्ण गरेको हुनु पर्नेछ । एस.एल.सी. (प्राविधिक धार) को योग्यताको हकमा उल्लेखित शैक्षिक कार्यक्रमका लागि तोकिएको प्रतिशत भित्र पर्ने ग्रेड कायम हुनेछ ।[1](शंसोधन)
२	**डिप्लोमा इन एग्रिकल्चर (बाली विज्ञान)**	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट अनिवार्य गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषय लिई एस.एल.सी. वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण वा परिषद् वा त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट यस बमोजिम संचालन हुने कार्यक्रमसंग सम्बन्धित प्राविधिक एस.एल.सी. को कुल पूर्णाङ्कमा क्रमशः ६८.३३ र ६६.६७ प्रतिशत अंक प्राप्त गरी उत्तीर्ण । एस.एल.सी. (प्राविधिक धार) को योग्यताको हकमा उल्लेखित शैक्षिक कार्यक्रमका लागि तोकिएको प्रतिशत भित्र पर्ने ग्रेड कायम हुनेछ ।[2] (शंसोधन)
३	**डिप्लोमा इन एग्रिकल्चर (पशु विज्ञान)**	
४	**डिप्लोमा इन फुड एण्ड डेरी टेक्नोलोजी**	
५	**डिप्लोमा इन फरेष्ट्री**	
६	**डिप्लोमा ईन सिभिल इन्जिनियरिङ्ग ।**	
७	**डिप्लोमा ईन इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग**	
८	**डिप्लोमा ईन इलेक्ट्रोनिक्स इन्जिनियरिङ्ग**	
९	**डिप्लोमा ईन इलेक्ट्रिकल एण्ड इलेक्ट्रोनिक्स इन्जिनियरिङ्ग**	
१०	**डिप्लोमा ईन जिओमेटिक्स ईञ्जिनियरिङ्ग**	
११	**डिप्लोमा ईन आर्कीटेक्चर ईञ्जिनियरिङ्ग**	
१२	**डिप्लोमा ईन मेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग**	
१३	**डिप्लोमा ईन अटोमेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग**	
१४	**डिप्लोमा ईन ईन्फरमेशन टेक्नोलोजी (आई.टी.)**	
१५	**डिप्लोमा ईन कम्प्यूटर इन्जिनियरिङ्ग**	
१६	**डिप्लामो इन होटल म्यानेजमेण्ट**	
१७	**डिप्लोमा ईन फार्मेसी**	
१८	**प्रमाणपत्र तह सामान्य चिकित्सा**	
१९	**प्रमाणपत्र तह मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी**	
२०	**प्रमाणपत्र तह डेण्टल साइन्स (डेण्टल हाइजिन)**	
२१	**प्रमाणपत्र तह डाइग्नोष्टिक रेडियोग्राफी**	
२२	**प्रमाणपत्र तह होमियोप्याथी**	
२३	**प्रमाणपत्र तह सामान्य आयुर्वेदिक चिकित्सा**	
२४	**प्रमाणपत्र तह अप्थाल्मिक विज्ञान**	
२५	**प्रमाणपत्र तह अकुपञ्चर**	
२६	**डिप्लोमा इन बायोमेडिकल इक्विपमेण्ट इन्जिनियरिङ्ग**	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट विज्ञान विषयमा प्रमाणपत्र तह वा दश जोड दुई कक्षा उत्तीर्ण ।

(ख) अक्षराङ्कन पद्धतिको नतिजाको हकमा:

[1] मिति २०७३।०३।०१ को निर्णयानुसार शंसोधन

[2] मिति २०७३।०३।०१ को निर्णयानुसार शंसोधन

क्र.सं.	अध्यापन गराइने शैक्षिक कार्यक्रम	आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता
१	प्रमाणपत्र तह नर्सिङ्ग	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट प्रवेशिका परीक्षामा अनिवार्य गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषयमा न्यूनतम C ग्रेड प्राप्त गरी समग्र ग्रेड Grade Point Average (GPA) - न्यूनतम 2 प्राप्त ।
२	प्रमाणपत्र तह सामान्य चिकित्सा	
३	प्रमाणपत्र तह मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी	
४	प्रमाणपत्र तह डेण्टल साइन्स (डेण्टल हाइजिन)	
५	प्रमाणपत्र तह डाइग्नोष्टिक रेडियोग्राफी	
६	प्रमाणपत्र तह होमियोप्याथी	
७	प्रमाणपत्र तह सामान्य आयुर्वेदिक चिकित्सा	
८	प्रमाणपत्र तह अप्थाल्मिक विज्ञान	
९	प्रमाणपत्र तह अकुपञ्चर	
१०	डिप्लोमा ईन फार्मेसी	
११	डिप्लोमा इन एग्रिकल्चर (बाली विज्ञान)	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट प्रवेशिका परीक्षामा अनिवार्य गणित, अंग्रेजी र विज्ञान विषयमा न्यूनतम C ग्रेड प्राप्त सम्म ।
१२	डिप्लोमा इन एग्रिकल्चर (पशु विज्ञान)	
१३	डिप्लोमा इन फुड एण्ड डेरी टेक्नोलोजी	
१४	डिप्लोमा इन फरेष्ट्री	
१५	डिप्लोमा ईन सिभिल इन्जिनियरिङ्ग ।	
१६	डिप्लोमा ईन इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग	
१७	डिप्लोमा ईन इलेक्ट्रोनिक्स इन्जिनियरिङ्ग	
१८	डिप्लोमा ईन इलेक्ट्रिकल एण्ड इलेक्ट्रोनिक्स इन्जिनियरिङ्ग	
१९	डिप्लोमा ईन जिओमेटिक्स ईञ्जिनियरिङ्ग	
२०	डिप्लोमा ईन आर्कीटेक्चर ईञ्जिनियरिङ्ग	
२१	डिप्लोमा ईन मेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग	
२२	डिप्लोमा ईन अटोमेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग	
२३	डिप्लोमा ईन ईन्फरमेशन टेक्नोलोजी (आई.टी.)	
२४	डिप्लोमा ईन कम्प्यूटर इन्जिनियरिङ्ग	
२५	डिप्लामो इन होटल म्यानेजमेण्ट	

(ग) माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरु मध्ये बुँदा (क) को क्र.सं. २६ को डिप्लोमा इन वायोमेडिकल इक्विपमेण्ट इन्जिनियरिङ्ग को शैक्षिक कार्यक्रमको अध्ययन अवधि (प्रमाणपत्र तह/दश जोड दुई उत्तीर्ण पछि) १८ महिना र सो बाहेक अन्य सवै शैक्षिक कार्यक्रमहरुको अध्ययन अवधि जम्मा ३ (तीन) वर्षको हुनेछ ।

(घ) तोकिएको कार्यक्रमको लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता नपुगी ग्रेड वृद्धिका लागि एस.एल.सी.को मौका परीक्षामा समावेश हुने परीक्षार्थीहरुले यस बमोजिमको प्रवेश परीक्षामा सामेल हुन पाउँने छन् तर प.नि.का.ले भर्नाका लागि तोकेको अन्तिम मिति भित्र तोकिएको योग्यता पुगेको प्रमाणपत्र अनिवार्य रुपमा पेस गर्नु पर्नेछ । यदि पेश गर्न नसकेमा निजलाई भर्ना गराइने छैन ।

५ प्रवेश परीक्षाको सूचना :

परिषद, प.नि.का. बाट संचालन हुने यस निर्देशिकामा उल्लेखीत शैक्षिक कार्यक्रममा प्रवेश परीक्षाबाट परीक्षार्थी छनौट गरी भर्ना गर्नका लागि परिषद्, प.नि.का.द्वारा प्रत्येक वर्ष गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी आवेदन फाराम माग गरिनेछ ।

क) यस निर्देशिका बमोजिम संचालन हुने बर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्ति र पूर्ण शुल्किय प्रवेश परीक्षा छुट्टा-छुट्टै संचालन गरी नतिजा प्रकाशन गरिनेछ ।

माथि बुदाँमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि पूर्ण शुल्किय प्रवेश परीक्षा आवेदनको चापको आधारमा आवश्यक परेमा एक भन्दा बढी सिफ्ट र मितिमा संचालन गर्न सकिनेछ ।

ख) पूर्ण शुल्किय प्रवेश परीक्षाको आवेदन फारामहरु वितरण एवं दर्ता परिषद् प.नि.का.बाट प्रकाशित सूचना बमोजिमको मिति र समय भित्र अध्ययन गर्न चाहेको सम्बन्धित शिक्षण संस्थाबाट र बर्गिकृत (निशुल्क) छात्रवृत्तिको आवेदन फारम वितरण एवं दर्ता परिषद् प.नि.का. बाट तोकिए बमोजिमका कार्यालयहरुबाट गरिनेछ । उक्त आवेदन फारामहरु सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले परिषद्बाट उपलब्ध गराइएको web based online application form भरी तोकिएको मिति भित्र Submit गरी सक्नुपर्नेछ । परीक्षार्थीले भरेको आवेदन फाराम सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले तोकिएको मिति र समय भित्र Online submit नगरेमा सो आवेदन फारम स्वीकृत हुने छैन ।

ग) यस निर्देशिका बमोजिम डिप्लोमा इन बायोमेडिकल इक्विपमेण्ट इन्जिनियरिङ्ग कार्यक्रमको पूर्ण शुल्कीयको प्रवेश परीक्षा छुट्टै सूचना जारी गरी सञ्चालन गरिनेछ । साथै यस कार्यक्रमको वर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्ति सम्बन्धी व्यवस्था परीक्षा समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

६. आरक्षण गरिएका कोटा :

परिषद्का आंगिक, साझेदारी र निजी स्तरमा संचालनका लागि स्वीकृत प्राप्त शिक्षण संस्थाहरुमा तपसिल बमोजिम हुने गरी कोटा आरक्षण गरिनेछ । यस कोटा अर्न्तगत अध्ययन गर्ने परीक्षार्थीहरुले परिषद्ले तोके बमोजिमको शुल्क बुझाउनु पर्नेछ ।

क) **परिषद् कर्मचारी/प्रशिक्षक वा परिवार आरक्षण कोटा :** परिषद्का प्रत्येक आंगिक, साझेदारी शिक्षण संस्थामा प्रत्येक कार्यक्रममा १ सिट परिषद्का कर्मचारी/प्रशिक्षक तथा निजको परिवारलाई कोटा निर्धारण गरिएकोछ । यस कोटामा आवेदन फारम भर्ने परिषद् सेवामा कार्यरत कर्मचारी/प्रशिक्षकले परिषद् प्रशासन महाशाखाबाट प्रमाणित गरिएको सक्कल पत्र पेश गर्नु पर्नेछ । यसरी निर्धारण गरिएको कोटामा परीक्षार्थी छनौट गर्दासोही समूह बीच प्रतिष्पर्धा गराई छनौट गरिनेछ ।

ख) **प्रा.एस.एल.सी. ल्याब असिस्टेण्ट कोटा :** प्रमाण पत्र तह मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी कार्यक्रममा प्रत्येक संस्थामा ५०% प्रतिशतले हुन आउने सिट संख्या ल्याब असिस्टेण्ट कार्यक्रम उतीर्ण परीक्षार्थीहरुका लागि छुट्ट्याइएको छ ।

ग) **प्राविधिक एस.एल.सी. कोटा :** परिषद्का प्रत्येक आंगिक, सामूदायिक, साझेदारी र निजी स्तरमा संचालित शिक्षण संस्थामा प्रमाण पत्र तह मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी कार्यक्रम बाहेक अन्य शैक्षिक कार्यक्रममा परिषद् वा त्रिभुवन विश्वविद्यालय द्वारा संचालित प्रा.एस. एल. सी. तथा एस.एल.सी. प्राविधिक धार उतिर्ण परीक्षार्थीहरुका लागि १० प्रतिशत कोटा निर्धारण गरीएकोछ । यसरी निर्धारण गरिएको कोटामा परीक्षार्थी छनौट गर्दासोही समूह बिच प्रतिष्पर्धा गराई छनौट गरिनेछ ।

घ) **पूर्ण शुल्किय लक्षित वर्ग कोटा :** अपाङ्ग, पूर्व कमैया/हलिया, पिछडिएको दुर्गम क्षेत्र, दलित, महिला, आदिवासी-जनजाती, मुस्लिम, मधेशी र जनआन्दोलन/जनयुद्ध/मधेश आन्दोलनका/द्वद पिडित/विस्थापित/ बेपत्ता/शहिद परिवार/घाइते वा निजको सन्तती वर्गका लक्षित समूह मध्येबाट तपसिलमा उल्लेख भए बमोजिमको संख्यामा प्रत्येक शैक्षिक कार्यक्रममा पूर्ण शुल्किय लक्षित वर्ग कोटा निर्धारण गरिएकोछ ।

२० स्वीकृत कोटाको शैक्षिक कार्यक्रममा	३० स्वीकृत कोटाको शैक्षिक कार्यक्रममा	४० वा सो भन्दा माथि स्वीकृत कोटाको शैक्षिक कार्यक्रममा
२ जना	३ जना	४ जना

यस कोटामा परीक्षार्थी छनौट गर्दा उल्लेखित सवै लक्षित वर्गहरु बीच प्रतिष्पर्धा गराई प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रमको आधारमा छनौट गरिनेछ ।

पूर्ण शुल्किय लक्षित वर्ग कोटामा फाराम भर्ने परीक्षार्थीलाई पूर्ण शुल्किय खुला कोटामा प्रतिस्पर्धा गराइने छैन ।

ङ) **पूर्ण शुल्किय खुला कोटा :** छात्रवृत्ति तथा आरक्षण गरिएका सिट बाहेकका रिक्त सिट यस कोटा अन्तर्गत पर्नेछन् । यस कोटामा जो सुकैले आवेदन फाराम भर्न पाउनेछन् ।

च) बुँदा ६ (क), (ख),(ग) र (घ) अनुसारको कोटा रिक्त रहन आएमा सोही कार्यक्रमको खुला कोटामा प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचिमा रहेका परीक्षार्थीहरु मध्येवाट योग्यताक्रमका आधारमा सिफारिस गरिनेछ ।

छ) पूर्ण शुल्किय खुला तथा लक्षित वर्ग कोटामा भर्नाका लागि सिफारिश गरिएका मुख्य परीक्षार्थीहरुलाई सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले सिफारिश गरिएको मितिले १५ दिन भित्र भर्ना गराई सक्नुपर्नेछ । तोकिएको म्याद भित्र मुख्य परीक्षार्थी भर्ना हुन नआएमा सो संस्थाको सम्बन्धित कार्यक्रमको वैकल्पिक सूचिमा रहेका परीक्षार्थीलाई जानकारी हुने गरी सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले प्रमाणपत्र तह नर्सिङ्ग, अष्पाल्मिक साइन्स, डिप्लोमा इन फार्मेसी, फरेष्ट्री र सामान्य चिकित्सा कार्यक्रमका हकमा गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा कम्तिमा ७ दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्नु पर्नेछ । सो बाहेक अन्य कार्यक्रमको हकमा कम्तिमा ७ दिनको म्याद दिइ शिक्षण संस्थाको मूलसूचना पाटीमा र स्थानिय राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशित गर्नुपर्नेछ ।

उपरोक्त अनुसार दर्ता हुन आएका निवेदनहरु शिक्षण संस्थाको मूल दर्ता किताबमा दर्ता गरी अन्तिम मिति सम्म दर्ता हुन आएका योग्यताक्रम सूचिका उम्मेदवार मध्येबाट योग्यताक्रम अनुसार रिक्त सिटहरुमा परीक्षार्थी भर्ना गर्नु पर्नेछ ।

उल्लेखित प्रकृया अपनाउदा पनि परीक्षार्थी भर्ना नभई कोटा रिक्त हुन आएमा सो को लिखित जानकारी परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयलाई गराई रिक्त रहन आउने प्रत्येक शैक्षिक कार्यक्रमको सिटमा निम्न प्रकृया अपनाइ भर्ना गर्नु पर्नेछ ।

अ) रिक्त सिट संख्या उल्लेख गरी प.नि.का.द्वारा सोही शैक्षिक सत्रका लागि प्रमाणपत्र तह नर्सिङ्ग कार्यक्रमका लागि सोहि कार्यक्रमको लागि लिइएको प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचीमा परेका मध्येबाट र सो बाहेकका अन्य शैक्षिक कार्यक्रमका लागि जुनसुकै कार्यक्रममा निर्देशिकाले तोकेको शैक्षिक योग्यता पुगी प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचिमा रहेका परीक्षार्थीहरुले सो सूचि सहित अन्य शिक्षण संस्थाको सिट रिक्त रहेको शैक्षिक कार्यक्रममा भर्नाका लागि निवेदन दर्ता गराउन पाउनेछन् ।

यसरी रिक्त रहेको सिटमा भर्ना लिनका लागि सिट रिक्त रहेको शिक्षण संस्थाले बुँदा नं. ६ (छ) को प्रकृया अनुसार गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिकमा सूचना जारी गरेर मात्र भर्ना गर्नु पर्नेछ । [3](शंसोधन)

यसरी पर्न आएका निवेदनहरु मध्ये रिक्त रहेको कार्यक्रमको योग्यताक्रम सूचीमा रहेका परीक्षार्थीहरुलाई पहिलो प्राथमिकता दिई भर्ना गर्नुपर्नेछ ।

आ) उपरोक्त अनुसार दर्ता हुन आएका निवेदनहरु शिक्षण संस्थाको मूल दर्ता किताबमा दर्ता गरी अन्तिम मितिसम्म दर्ता हुन आएका निवेदनहरु मध्येबाट प्रवेश परीक्षामा प्राप्त गरेको योग्यताक्रम अनुसार रिक्त सिटहरुमा परीक्षार्थी भर्ना गर्नु पर्नेछ ।

इ) उल्लेखित प्रकृया अपनाई भर्ना गरिएका परीक्षार्थीहरुको परिषद् रजिष्ट्रेशन गराउँदा माथी प्रकृयामा उल्लेखित सम्पूर्ण कागजातहरु (गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सार्वजनिक गरिएको सूचनाको सक्कल प्रति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा सूचना टाँस गरेको प्रमाणित सक्कल पत्र, निवेदन दर्ता तथा योग्यता क्रमको सूचीको प्रमाणित प्रतिलिपी) अनिवार्य रुपमा पेश गर्नु पर्नेछ । यसरी प्रकृया र कागजात नपुगी आएको परीक्षार्थीको भर्ना स्वत: रद्ध हुनेछ ।

ज) प्रमाणपत्र तह नर्सिङ्ग कार्यक्रममा प्रवेश परीक्षा दिएका परीक्षार्थीले प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचि सहित अन्य शिक्षण संस्थामा रिक्त रहेको कार्यक्रमको सिटमा भर्नाका लागि निवेदन दर्ता गराउन पाउनेछन् । तर अन्य कार्यक्रममा प्रवेश परीक्षामा सहभागी परीक्षार्थीहरुले भने प्रमाणपत्र तह नर्सिङ्ग कार्यक्रममा निवेदन दिन पाउने छैनन् ।

७. **छात्रवृति सम्बन्धी व्यवस्था:**

परिषद्का आंगिक, सामुदायिक, साझेदार तथा निजी स्तरमा संचालित शिक्षण संस्थाहरुमा प्रमाणपत्र तथा डिप्लोमा तहमा भर्ना हुने विद्यार्थीहरुको संख्या जतिसुकै भएतापनि प्रत्येक शैक्षिक कार्यक्रममा नेपाली नागारिकलाई देहाय वमोजिम कोटा संख्यामा छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।

<u>तपसिल</u>

क्र.सं.	छात्रवृत्तिको विवरण	प्रत्येक २० स्वीकृत कोटाको शैक्षिक कार्यक्रममा	प्रत्येक ३० स्वीकृत कोटाको शैक्षिक कार्यक्रममा	प्रत्येक ४० वा सो भन्दा माथि स्वीकृत कोटाको शैक्षिक कार्यक्रममा
१	वर्गिकृत (नि:शुल्क)	१	२	३
२	जेहेन्दार	१	१	१
३	निर्वाह छात्रवृत्ती	परिषद्को आंगिक शिक्षण संस्थामा अध्ययनरत रजिष्ट्रेशन कायम भएका विद्यार्थीहरु मध्ये जम्मा ७५ जनालाई प्रदान गरिने ।		

[3] मिति २०७३।०३।२७ को निर्णयानुसार शंसोधन

क) यदि कुनै तोकिएको कार्यक्रमको अध्यापन कार्य संचालन नहुने अवस्था आइपरेमा यस बमोजिमको छात्रवृत्ति प्रदान गरिने छैन ।

ख) छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीले परीक्षाको मर्यादा विपरीत वा प्रचलित कानूनले दण्डनिय काम गरेको ठहर भएमा छात्रवृत्तिको सुविधा स्वत: खारेज हुनेछ ।

ग) जेहेन्दार छात्रवृत्तिमा छनौट भई सिफारीश भएका परीक्षार्थीहरु कुनै कारणवश भर्ना हुन नगएमा वा भर्ना भई रजिष्ट्रेशन गर्ने समय अगावै अध्ययन गर्न छाडेमा तत्पश्चातको उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने अर्को परीक्षार्थीलाई सो छात्रवृत्ति प्रदान गर्नुपर्नेछ । तर रजिष्ट्रेशन भैसकेपछि यो छात्रवृत्ति पाएका विद्यार्थीले बिचमा अध्ययन छाडेमा अर्को विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिने छैन ।

घ) परिषद्‌बाट छात्रवृत्ति प्राप्त गरी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीले अध्ययन पश्चात नेपाल सरकारले चाहेमा खटाएको स्थानमा गई तोकिएको समय सम्म सेवा गर्नु पर्नेछ । सो का लागि आवेदन फाराममा उल्लेखित कबुलियतनाम गर्नुपर्नेछ ।

ङ) कुनै पनि परीक्षार्थीले यस निर्देशिका वमोजीमको शैक्षीक कार्यक्रम अध्ययनका लागि परिषद् वा अन्य सरकारी निकायबाट उपलब्ध गराइने छात्रवृत्तिहरु मध्ये निजले रोजेको एउटा मात्र छात्रवृत्ति प्राप्त गर्नेछ ।

च) छात्रवृत्ति पाउने मनसायले नक्कली कागजपत्रहरु पेश गरी छात्रवृत्ति पाएको ठहर भएमा जुनसुकै अवस्थामा परिषद्, प.नि.का. ले रजिष्ट्रेशन खारेज गरी निज उपर प्रचलित कानून बमोजिम कार्वाहीका लागि सिफारीस गर्नेछ । त्यस्ता परीक्षार्थीलाई परिषद्‌बाट संचालन हुने कुनै पनि किसिमको परीक्षामा ५ बर्ष सम्म समावेश गराइने छैन ।

छ) छात्रवृत्तिको प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचिमा रहेका परीक्षार्थी पूर्ण शुल्किय कोटामा भर्ना भई रजिष्ट्रेशन कायम भए पश्चात छात्रवृत्ति कोटा रिक्त रहेता पनि छात्रवृत्तिमा स्थानान्तरण गरिने छैन ।

ज) छात्रवृत्तिमा सिफारिश भई भर्ना भएका परीक्षार्थीहरुले आफू अध्ययनरत शिक्षण संस्थामा लाग्ने कुनै पनि किसिमको शुल्क तिर्नु पर्ने छैन । अध्ययन अवधिभर खाने र बस्ने व्यवस्था भने परीक्षार्थी आफैंले गर्नुपर्ने छ ।

७.१ **बर्गिकृत (नि:शुल्क) छात्रवृत्ति :**

परिषद्का प्रत्येक आंगिक, साझेदारी, सामुदायिक विद्यालय र निजी स्तरमा संचालित शिक्षण संस्थाहरुमा प्रवेश परीक्षा संचालनको लागि स्वीकृत पाएका प्रत्येक शैक्षिक कार्यक्रममा वर्गिकृत छात्रवृत्तिको लागि निर्धारित कुल संख्यालाई १०० प्रतिशत कायम गरि उक्त संख्यालाई ५०-५० प्रतिशतमा **साधारण र लक्षित वर्ग गरि दुई समूहमा** विभाजन गरी नेपालको सरकारी वा सामुदायिक विद्यालयबाट प्रवेशिका परीक्षा, परिषद् तथा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका आंगिक शिक्षण संस्थाबाट प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा वा सो सरह उत्तीर्ण गरेका नेपाली नागरिकलाई बुँदा नं. ७ को क्र.सं. १ मा उल्लेख भए वमोजिमको संख्यामा नि:शुल्क छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।

(क) साधारण समुह :नेपालको सरकारी वा सामूदायिक विद्यालयबाट प्रवेशिका परीक्षा ,परिषद् तथा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका आंगिक शिक्षण संस्थाबाट प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा वा सो सरह उत्तीर्ण लक्षित तथा अन्य समूहका योग्यता पुगेका नेपाली नागरिकहरुलाई उल्लेख भए वमोजिमको प्रतिशतलाई सत प्रतिशत कायम गरि नि:शुल्क (बर्गिकृत) छात्रवृत्ति प्रदान गरीनेछ।

(ख) लक्षित वर्ग समुह : नेपालको सरकारी वा सामूदायिक विद्यालयबाट प्रवेशिका परीक्षा, परिषद् तथा त्रिभुवन विश्वविद्यालयका आंगिक शिक्षण संस्थाबाट प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा वा सो सरह उत्तीर्ण गरेका तपसिलका लक्षित वर्गका नेपाली नागरिकहरुलाई उल्लेख भए वमोजिमको प्रतिशतलाई सत प्रतिशत कायम गरि निम्न वमोजिमको आरक्षित गरिएको प्रतिशतमा कार्यक्रम अनुसारको सिट संख्यामा नि:शुल्क (बर्गिकृत) छात्रवृत्ति प्रदान गरीनेछ ।

क्र.सं.	लक्षित वर्ग		आरक्षित प्रतिशत
१	अपाङ्ग		२
२	पूर्व कमैया/ हलिया		२
३	पिछडिएको दुर्गम क्षेत्र		४
४	दलित		९
५	महिला (एकल महिलालाई पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ)		२५
	क. मुस्लिम समुदायका महिला	२	
	ख. दलित समुदायका महिला	३	
	ग. क्र.सं. ५ क र ख बाहेकका महिला	२०	
६	आदिवासी-जनजाति (सूचीकृत)		२५
	क. समूह क मा पर्ने जातजाती	४	
	ख. समूह ख मा पर्ने जातजाती	५	
	ग. समूह ग मा पर्ने जातजाती	५	
	घ. समूह घ मा पर्ने जातजाती	५	
	ङ. समूह ङ मा पर्ने जातजाती	६	
७	आर्थिक वा सामाजिक रुपमा विपन्न		३३
	क. मुस्लिम समुदाय	२	
	ख. मधेशी समुदायका दलित	३	
	ग.जनआन्दोलन/जनयुद्ध/मधेश आन्दोलन/द्वन्द पिडीत/विस्थापित/बेपत्ता परिएका व्यक्ति र सहिद परिवार तथा घाइते वा निजको सन्तति	३	
	घ. क्र.सं. ७ क र ख बाहेकका मधेशी समुदाय	१५	
	ङ क्र.सं. ७ क, ख, ग र घ बाहेकका आर्थिक वा सामाजिक रुपमा विपन्न	१०	

(स्पष्टिकरण: महिला परीक्षार्थीहरुले आवेदन फाराममा महिला वर्ग भनि उल्लेख गर्न छुट भए तापनि निजहरुलाई सोहि वर्गको मानि आरक्षित प्रतिशतमा प्रतिस्पर्धा गरिनेछ ।

(ग) माथि बुँदा मा जे सुकै लेखिएको भएता पनि यस अघि शिक्षालय संचालन समितिको निर्णयानुसार स्वीकृत सम्पूर्ण सिटहरुमा कोटा निर्धारण गरिसकेका परिषद्का आंगिक शिक्षण संस्थाहरुको वर्गिकृत (नि:शुल्क) छात्रवृत्ति कोटा निर्धारण गर्नु पर्ने छैन । [4] शंसोधन

७.१.१ यस छात्रवृत्तिका लागि प.नि.का.बाट तोकिएको कार्यालयहरुबाट दुवै लक्षित वर्ग समूहको लागि एउटै आवेदन फाराम भरी बुझाउन पर्नेछ । लक्षित वर्ग समूहमा आवेदन फाराम भर्न योग्य परीक्षार्थी साधारण समूहमा स्वत: आवेदक हुनेछ । यस छात्रवृत्तिमा आवेदन भर्ने परीक्षार्थीहरुको केन्द्रिय स्तरमा प्रतिष्पर्धा हुनेछ ।

७.१.२ साधारण समूहको नतिजा प्रकाशन गर्दा साधारण समूह वा लक्षित वर्ग समूहमा आवेदन भरी प्रवेश परीक्षा दिएका परीक्षार्थीहरु बिच कार्यक्रमानुसार प्रतिस्पर्धा गराई योग्यताक्रम सूची अनुसार क्रमश: उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीहरुलाई निजले निवेदनमा प्राथमिकीकरण गरेको शिक्षण संस्थामा छात्रवृत्तिका लागि सिफारिश गरिनेछ । यदि निजले रोजेको शिक्षण संस्थामा कोटा अपुग हुन गएमा अन्य शिक्षण संस्थामा छात्रवृत्तिका लागि सिफारिश गरिनेछ ।

[4] मिति २०७३।०३।०१ गतेको निर्णयानुसार शंसोधन

७.१.३ बर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्तिको छनौट तथा सिफारिशको प्रकृया देहाय बमोजिम दुई चरणमा हुनेछ ।

अ) **प्रथम चरणमा** लक्षित वर्ग समूहको नतिजा प्रकाशन गर्दा एक वा सो भन्दा बढि लक्षित वर्गमा आवेदन फाराम भरी प्रवेश परीक्षा दिने परीक्षार्थीहरु बिच बुदाँ नं. ७.१ (ख) को क्र.सं. १ देखि ७ सम्म क्रमानुसारका लक्षित वर्गलाई कार्यक्रम अनुसार प्रत्येक वर्गमा प्रतिस्पर्धा गराई योग्यताक्रम अनुसार क्रमशः उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने मुख्य तथा योग्यताक्रम सूचिमा रहेका परीक्षार्थीहरुको नामावली प्रकाशित गरीनेछ । यसरी प्रतिस्पर्धा गराउँदा कुनै लक्षित वर्गको कोटा रिक्त रहन आएमा बुँदा नं. ७.१ (ख) को अन्य लक्षित वर्ग समूहका परीक्षार्थीहरु मध्येबाट उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीलाई सिफारिश गरी नामावली प्रकाशित गरीनेछ ।

आ) **दोस्रो चरणमा** छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका मुख्य परीक्षार्थीहरुलाई परिषद् संग सम्वन्धन प्राप्त शिक्षण संस्थाहरुको रीक्त निःशुल्क (बर्गिकृत) छात्रवृत्तिको कोटाहरुको विवरण प्रकाशित गरी शिक्षण सस्था प्राथमिकिकरण (रोज्न) गर्न गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका मार्फत सार्वजनिक सूचनाबाट जानकारी गराइ प.नि.काबाट तोकिएको ढाँचामा प्राथमिकिकरणको निवेदन लीई योग्यताक्रमको आधारमा शिक्षण संस्थाहरुमा छात्रवृत्तिका लागि सिफारीस गरिनेछ । यसरी सिफारीस गरीएको वारेको सूचना गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गरीनेछ ।

७.१.४ छात्रवृत्तिका लागि सिफारिश गरिएका मुख्य परीक्षार्थीहरुले नतिजा प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन भित्र सम्बन्धित शिक्षण संस्थामा भर्ना भई सक्नुपर्नेछ । तोकिएको अवधि भित्र सिफारीस गरिएको शिक्षण संस्थामा परीक्षार्थी भर्ना हुन नआई छात्रवृत्तिको सिट रिक्त रहन आएमा सम्वन्धित शिक्षण संस्थाले ३ दिन भित्र सो को लिखित जानकारी प.नि.का. लाई अनिवार्य रुपमा गराई निम्न बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले जुन कार्यक्रम एवं जुन लक्षित वर्गको कोटा रिक्त भएको हो सोही लक्षित वर्ग र शैक्षिक कार्यक्रम उल्लेख गरी सो लक्षित वर्गलाई स्पष्ट जानकारी हुने गरी र सो वर्गको निवेदन पर्न नआएमा अन्य वर्गका परीक्षार्थीहरु मध्येबाट छनौट गरिने व्यहोराको अनुसूची १ मा उल्लेख भए बमोजिमको ढाँचाको सूचना अनिवार्य रुपमा कम्तीमा ७ दिनको म्याद दिई गोरखापत्रमा सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

यसरी प्राप्त हुन आउने निवेदनहरु शिक्षण संस्थाले छुट्टै दर्ता कायम गर्नुपर्नेछ । दर्ता हुन आएका मध्ये रिक्त रहन आएको वर्ग र कार्यक्रममा प्रवेश परीक्षामा उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीहरुलाई पहिलो प्राथमिकता दिई भर्ना गर्नुपर्नेछ र सो वर्गका परीक्षार्थीहरुको निवेदन दर्ता हुन नआएमा दर्ता हुन आएका अन्य वर्गका परीक्षार्थीहरुमध्येबाट प्रवेश परीक्षाको उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीलाई भर्नाका लागि छनौट गर्नुपर्नेछ । सो को लिखित जानकारी प.नि.का.मा पठाउनु पर्नेछ । उक्त प्रकृयाबाट भर्ना गरिएका विद्यार्थीहरुको विवरण (दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सूचना, दर्ता कायम हुन आएका परीक्षार्थीहरुको दर्ताको प्रमाणित विवरण, परीक्षार्थी छनौटको विवरण) रजिष्ट्रेशनको समयमा अनिवार्य रुपमा पेस गर्नुपर्नेछ ।

७.१.५ माथि बुँदा नं. ७.१.४ मा उल्लेख भए बमोजिम नगरी छात्रवृत्ति व्यवस्थापनमा असहयोग गर्ने शिक्षण संस्थाको आगामी शैक्षिक सत्रमा सो कार्यक्रमको स्वीकृत कोटा भित्र रहने गरी वर्गिकृत निःशुल्क छात्रवृत्तिमा १ सिट थप गरिनेछ ।

७.१.६ प.नि.का. बाट वर्गिकृत निःशुल्क छात्रवृत्तिमा सिफारिश गरिएका परीक्षार्थी बाहेक अन्य परीक्षार्थीलाई छात्रवृत्तिमा भर्ना गर्न पाइने छैन यदि कुनै शिक्षण संस्थाले सो विपरीत भर्ना गरेको पाइएमा उक्त विद्यार्थीको रजिष्ट्रेशन खारेज भई उक्त शिक्षण संस्थाको आगामी शैक्षिक सत्रमा सो कार्यक्रमको स्वीकृत कोटा भित्र रहने गरी वर्गिकृत निःशुल्क छात्रवृत्तिमा १ सिट थप गरिनेछ ।

७.२ जेहेन्दार (पुर्ण शुल्कीय) छात्रवृत्ति

परिषद्का प्रत्येक आंगिक, साझेदारी, सामुदायिक विद्यालय र निजीस्तरमा संचालित शिक्षण संस्थामा परीक्षार्थी भर्नाका लागि संचालन गरिने प्रवेश परीक्षामा प्रत्येक कार्यक्रमको पूर्ण शुल्कीय कोटाको प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचीको उच्चतम अङ्क प्राप्त गर्ने एक जनालाई परीक्षार्थीलाइ जेहेन्दार छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।

क) यस छात्रवृत्तिका लागि प्रत्येक शिक्षण संस्थाको प्रत्येक कार्यक्रममा पूर्ण शुल्कीय तर्फ आवेदन फाराम भर्ने परीक्षार्थीहरु बिच मात्र प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।

ख) यसरी प्रदान गरीने छात्रवृत्ति पहिलो वर्ष वा सेमेष्टरका लागि मात्र लागु हुनेछ । दोस्रो वर्ष वा सेमेष्टरका लागि अघिल्लो बर्ष वा सेमेष्टरको सबै विषय उत्तिर्ण भै उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीलाई प्रदान गरीनेछ । यसरी छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीसंग शिक्षण संस्थाले खाने बस्ने बाहेक अन्य कुनै पनि शुल्क लिन पाउने छैन ।

ग) माथी बुँदा ख) बमोजिम बार्षिक वा सेमेष्टर परीक्षामा प्राप्ताङ्क वरावर भएको अवस्थामा अघिल्लो शैक्षिक लब्धांक पत्रको प्राप्ताङ्कको प्रतिशतलाई आधारमानी छात्रवृत्ति प्रदान गर्नुपर्ने छ ।

घ) यस छात्रवृत्तिमा सिफारिश भएको परीक्षार्थी यसै निर्देशिका बमोजिम सोही शिक्षण संस्थामा वर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्तिमा सिफारिश भएको पाइएमा निजलाई वर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्तिनै कायम गरी तत् पश्चातको उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीलाई सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले जेहेन्दार छात्रवृत्ति उपलब्ध गराई सो को जानकारी प.नि.का. लाई गराउनु पर्नेछ ।

७.३ निर्वाह छात्रवृत्ति : परिषद्का आंगिक शिक्षण संस्थाहरुमा पूर्ण शुल्कमा अध्ययनरत रजिष्ट्रेशन कायम भएका परीक्षार्थीहरु मध्ये नेपालका सरकारी वा सामुदायिक विद्यालय, परिषद् र त्रिभुवन विश्वविद्यालयका आंगिक शिक्षण संस्थाहरु बाट क्रमशः प्रवेशिका परीक्षा, प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा वा सो सरह उत्तीर्ण तपसिलका प्रत्येक वर्गका नेपाली नागरिकहरु मध्येबाट प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रम सूचिको योग्यताक्रमका आधारमा देहाय बमोजिमको संख्यामा प्रति विद्यार्थी मासिक रु.५०००।- (अक्षरुपी रु. पांच हजार मात्र) का दरले निर्वाह स्वरुप छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ । यो छात्रवृत्ति पाउने परीक्षार्थीले परिषद् तथा संबन्धित शिक्षण संस्थामा लाग्ने सम्पूर्ण शुल्क बुझाउनुपर्नेछ ।

तपसिल

क्र.सं.	लक्षित वर्ग	कोटा संख्या
१	**अपाङ्गका लागि**	२
२	**पूर्व कमैया/ हलिया**	२
३	**पिछडिएको दुर्गम क्षेत्रका व्यक्तिको लागि**	३
४	**दलितका लागि**	६
५	**महिलाका लागि** (यस कोटामा एकल महिलालाई पहिलो प्राथमिकता	

	दिइनेछ)	
	क. मुस्लिम समुदायका महिलाका लागि	२
	ख. दलित समूदायका महिला	२
	ग. माथि बुँदा नं. क र ख बाहेकका महिलाका लागि	१५
६	**आदिवासी-जनजातिका लागि**	१८
७	**आर्थिक वा सामाजिक रुपमा विपन्नका लागि**	
	क. मुस्लिम समुदायका लागि	२
	ख. मधेशी समुदायका दलित लागि	२
	ग. जनआन्दोलन/जनयुद्ध/मधेश आन्दोलन/द्वन्द पिडीत/विस्थापित/बेपत्ता परिएका व्यक्ति र सहिद परिवार तथा घाइते वा निजको सन्ततिका लागि	३
	घ. माथि बुँदा नं. क र ख बाहेकका मधेशी समुदायका लागि	११
	ङ. माथि बुँदा नं. क, ख, ग र घ बाहेकका आर्थिक वा सामाजिक रुपमा विपन्नका लागि	७

क) उल्लेखित लक्षित वर्ग समूहको नतिजा प्रकाशन गर्दा एक वा सो भन्दा बढि लक्षित वर्गमा आवेदन फाराम भरेका परीक्षार्थीहरु बीच बुदाँ नं. ७.३ को क्रम संख्या १ देखी ७ सम्म क्रमानुसारका लक्षित वर्गलाई प्रत्येक वर्गमा प्रतिस्पर्धा गराई योग्यताक्रम अनुसार क्रमशः उच्चतम अंक प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीहरुलाई छात्रवृत्तिका लागि सिफारिश गरिनेछ।

ख) निर्वाह छात्रवृत्ति कार्यक्रम अन्तर्गत लक्षित वर्गलाई छुट्याइएको निर्धारित कोटामा कुनै वर्गमा विद्यार्थी संख्या अपुग भई कोटा रिक्त हुन आएमा सबै लक्षित वर्गका विद्यार्थीहरु मध्येबाट उच्चतम प्राप्ताङ्को आधारमा रिक्त कोटाहरुमा छात्रवृत्तिका लागि सिफारिश गरिनेछ।

घ) यस निर्देशिका बमोजिम अन्य छात्रवृत्तिमा सिफारिश भएका परीक्षार्थीहरुलाई यस छात्रवृत्तिमा समावेश गराइने छैन।

ङ) यस छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने परीक्षार्थीहरुले वार्षिक/सेमेष्टर परीक्षामा कम्तिमा ५० प्रतिशत विषयहरु उत्तीर्ण गरेको हुनु पर्नेछ। ५० प्रतिशत विषय उत्तीर्ण नगर्ने विद्यार्थीहरुको छात्रवृत्ति रोक्का गरिनेछ। उल्लेखित कुराको अनुगमन गरी प.नि.का. लाइ सो को लिखित जानकारी गराउने जिम्मेवारी सम्बन्धित शिक्षण संस्थाको प्राचार्यको हुनेछ।

च) निर्वाह छात्रवृत्तिमा सिफारिश भई अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको छात्रवृत्तिको रकम भुक्तानीका लागि सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले अध्ययनरत विद्यार्थीको नाममा राष्टिय

बाणिज्य बैंकमा खाता खोली खाता नं. सहित विवरण उल्लेख गरी प.नि.का. बाट छात्रवृत्तिका लागि गरिएको सिफारिशको प्रतिलिपी सहितको विवरण छनौट भएको एक महिना भित्र प.नि.का. लेखा शाखामा अनिवार्य रुपले पठाउनु पर्नेछ।

८. **बर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्ति र निर्वाह छात्रवृत्ती कोटाको आवेदन फाराम साथ पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजातहरुः**

क) नेपाली नागरिक हो भनी प्रमाणित हुने नागरीकता वा नावालीग वा जन्म दर्ताको प्रमाणपत्र वा अन्य कुनै प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि।

ख) सरकारी वा सामुदायिक विद्यालय, परिषद् र त्रिभुवन विश्व विद्यालयको आंगिक शिक्षण संस्था हो भनी सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला शिक्षा कार्यालय वा सम्बन्धित विद्यालय, परिषद् शिक्षालय र त्रिभुवन विश्व विद्यालयले प्रमाणित गरेको पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

ग) दलितको हकमा राष्ट्रिय दलित आयोगबाट सूचिकृत भएको अनुसूची २ अनुसारका जातीहरु र सूचीकृत भएको जाती भित्र एकभन्दा बढी थरहरु भएमा सम्वन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयवाट प्रमाणित गरिएको दलित प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

घ) मधेशी/ मुसलमानहरुको हकमा सम्वन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयले प्रमाणित गरीदिएको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

ङ) आदिवासी जनजातीको हकमा नेपाल आदिवासी/जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ऐन बमोजिम सूचीकृत भएको अनुसूची ३ अनुसारका जातीहरु र सूचीकृत भएको जाती भित्र एकभन्दा बढी थरहरु भएमा सम्वन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयवाट प्रमाणित गरिएको आदिवासी जनजाती प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

च) पिछडिएको दुर्गम क्षेत्रकाको हकमा अछाम, कालिकोट, जाजरकोट, जुम्ला, डोल्पा, बझाङ्ग, बाजुरा, मुगु र हुम्ला जिल्लाबाट नै एस. एल.सी.उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक योग्यता तथा स्थायी बसोबास गरेको स्थानिय पञ्जीकाधिकारीको कार्यालयले जारी गरेको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

छ) बेपत्ता पारिएका व्यक्ति र सहिद परिवार तथा घाइते वा निजको परिवारले विक्रम सम्वत २०६२।६३ को जनआन्दोलन, जनयुद्ध मधेश आन्दोलन लगायत मुलुक भित्र भएका सवै आन्दोलनको क्रममा वेपत्ता पारिएका व्यक्ति तथा सहिद परिवार/जन-आन्दोलन घाइते परिवार/द्वन्दपिडित/विस्थापित हो भनी सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयले प्रमाणित गरिदिएको प्रमाणपत्र र नाता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

ज) अपाङ्गको हकमा राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ वा सम्वन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयले प्रमाणित गरिदिएको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

झ) पूर्व कमैया/हलैयाहरुको हकमा सम्वन्धित जिल्ला भूमि सुधार कार्यालयले जारी गरेको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

ञ) विपन्न वर्गको हकमा सम्वन्धित गाउँ विकास समिति वा नगरपालिका भएमा सम्बन्धित वडा कार्यालयले प्रमाणित गरिदिएको पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

ट) स्पष्ट मुखाकृती देखिने हालसालै खिचिएको पासपोर्ट साइजको ३ प्रति फोटो।

ठ) एस.एल.सी. वा सो सरहको शैक्षिक प्रमाण पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी।

ङ) एकल महिलाको हकमा स्थानिय पञ्जिकाधिकारी कार्यालयले जारी गरेको प्रमाण पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी ।

ढ) फारामसाथ पेस गर्नुपर्ने प्रमाणपत्रहरु परीक्षार्थी स्वंयमले प्रमाणित गरी सूची बनाई पेस गर्नुपर्नेछ । आवेदन फाराममा उल्लेख गर्नुपर्ने कुरा उल्लेख नगर्ने र आवश्यक कागजात पेश नगर्ने परीक्षार्थीहरुको फाराम स्वतः रद्ध हुनेछ ।

९. **पूर्ण शुल्किय खुला र पूर्ण शुल्किय लक्षितवर्ग कोटाको आवेदन फाराम साथ पेश गर्नु पर्ने आवश्यक कागजातहरुः**

क) स्पष्ट मुखाकृती देखिने हालसालै खिचिएको पासपोर्ट साइजको तीन प्रति फोटो ।

ख) एस.एल.सी. वा प्राविधिक एस.एल.सी वा सो सरहको शैक्षिक प्रमाण पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी ।

ग) नागरिकता वा जन्मदर्ताको प्रमाण पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी ।

घ) नेपाल बाहेक अन्य मुलुकबाट एस.एल.सी. वा सो सरहको परीक्षा उत्तीर्ण गर्नेको हकमा नेपाल सरकारले तोकेको निकायद्वारा समकक्षता निर्धारण गरिएको प्रमाणित प्रतिलिपि ।

ङ) पूर्ण शुल्किय लक्षितवर्ग कोटामा आवेदन फाराम भर्नेहरुले माथि उल्लेख भए बाहेक आफूपर्ने लक्षित वर्ग खुल्ने बुँदा नं. ८ मा उल्लेख भए बमोजिमका थप कागजातको प्रमाणित प्रतिलिपी ।

१०. **प्रवेश परीक्षाको आवेदन फारामका किसिमहरुः**

क) पुर्ण शूल्कीय (खुला र लक्षित वर्ग) आवेदन फारम एउटै हुने,

ख) प्रा. एस. एल. सी. (पुर्ण शूल्कीय) आवेदन फारम,

ग) वर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्ति (साधारण र लक्षित वर्ग समुह) आवेदन फारम एउटै हुने,

घ) निर्वाह छात्रवृत्ति आवेदन फारम

११. **शिक्षण संस्थालाई भर्ना सम्बन्धी निर्देशनः**

क) परिषदका शैक्षिक कार्यक्रम संचालन गर्ने प्रत्येक शिक्षण संस्थाले आफुले परिषदबाट संचालन स्विकृती प्राप्त गरेका प्रत्येक शैक्षिक कार्यक्रमको कुल सीट संख्या, लाग्ने शुल्क, प्रत्येक छात्रवृत्तिको किसीम, सो वापत प्राप्त हुने सुविधा, सीट संख्या, छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न अपनाउनु पर्ने प्रकृया र पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजातहरुको सूचि कम्तिमा ८'X४' साइजको साईन बोर्डमा उल्लेख गरी सम्वन्धित सवैले देख्ने गरी शिक्षण संस्थाको हाता भित्र राख्नु पर्नेछ ।

ख) फारमसाथ पेस गर्नुपर्ने आवश्यक प्रमाण, कागजातहरु परीक्षार्थी स्वंयमले प्रमाणित गरी सूची बनाई पेस गर्नुपर्नेछ । उक्त फाराम र फाराम साथ संलग्न कागजातहरु ठिक भए नभएको रुजु गरी स्वीकृत एवं प्रमाणित गर्ने र फाराम साथ संलग्न कागजातहरुको सूची प्रमाणित गरी परीक्षार्थीलाई उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी सम्बन्धित शिक्षण संस्थाको प्राचार्य वा निजले तोकेको अधिकृत कर्मचारीको हुनेछ । पेस हुन आएको विवरण फरक पर्न गएमा सोको जिम्मेवार सम्बन्धित शिक्षण संस्थाका प्राचार्य हुनु पर्नेछ ।

ग) प्रवेश परीक्षा योग्यताक्रम सूचिमा रही भर्नाका लागि सिफारीस गरिएका परीक्षार्थीहरुलाई भर्ना गर्नु पूर्व सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले भर्नाका लागि सिफारिश गरिएका परीक्षार्थीको पेशागत संस्था (Professional Council) हरुको प्रचलित कानूनले तोकेको मापदण्ड अनुसार मानसिक तथा शारिरीक

रुपमा योग्य भए नभएको विज्ञबाट परीक्षण गराई योग्य परीक्षार्थीलाई मात्र भर्ना गर्ने जिम्मेवारी सम्वन्धित शिक्षण संस्थाको हुनेछ । योग्य परीक्षार्थीको सिफारिश पत्र रजिष्ट्रेशनको समयमा परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ । यसरी सिफारिश गरिएका परीक्षार्थी मानसिक तथा शारिरीक रुपमा अयोग्य ठहर भई सिट रिक्त हुन आएमा तोकिए बमोजिम भर्ना गर्नुपर्नेछ ।

घ) जेहेन्दार र वर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीसँग संस्थाले खाने बस्ने बाहेक अन्य कुनै पनि शुल्क लिन पाउने छैन । सो विपरित रकम अशुल गरेको पाइएमा परिषद्को ऐन, नियम तथा विनियम बमोजिम उक्त शिक्षण संस्थालाई कारवाही हुनेछ ।

ङ) पूर्ण शुल्किय कोटामा परीक्षार्थी भर्ना गर्दा बुँदा नं.६ (छ) तथा वर्गिकृत (निःशुल्क) छात्रवृत्ति कोटामा परीक्षार्थी भर्ना गर्दा बुँदा नं.७.१.४ मा उल्लेखित प्रक्रिया अपनाई गर्नुपर्नेछ ।

च) शिक्षण संस्थाले भर्नाका लागि सिफारिश गरिएका पूर्ण शुल्किय तथा निर्वाह छात्रवृत्ति तर्फका परीक्षार्थीहरुसंग परिषद्ले निर्धारण गरेको शुल्क मात्र लिनु पर्नेछ । तर विदेशी परीक्षार्थीको हकमा सम्वन्धित शिक्षण संस्थाको संचालक समितिले निर्णय गरी तोके बमोजिम हुनेछ ।

छ) भर्नाको समयमा सक्कल प्रमाणपत्र रुजू गर्दा कुनै विवरण फरक हुन गएमा वा झुटो विवरण पेश गरेको पाइएमा त्यस्ता परीक्षार्थीलाई सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले भर्ना गराउने छैन । भर्ना भएको भए पनि कुनै पनि समयमा भर्ना रद्द गरिने छ ।

ज) शिक्षण संस्थामा विद्यार्थीहरुको भर्ना संख्या जतिसुकै भएता पनि प्रत्येक कार्यक्रममा वर्गिकृत (निःशुल्क) र जेहेन्दार छात्रवृत्ति अनिवार्य रुपमा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

१३. **प्रवेश परीक्षा :**

क) नेपाल सरकारको प्रवेशिका परीक्षाको पाठ्यक्रमको आधारमा अनिवार्य अंग्रेजी-२०, गणित-२० र विज्ञान-२० गरी जम्मा ६० पूर्णाङ्कको बस्तुगत बहु उत्तर प्रणालीको प्रश्न सोधिनेछ, प्रश्नपत्रको नमूना अनुसूचि ४ मा दिए वमोजीम हुनेछ ।

ख) परीक्षाको समय जम्मा २ घण्टा हुनेछ ।

ग) प्रवेश परीक्षाको उत्तर पुस्तिकाको परीक्षण विधि परीक्षा समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१४. **आवेदन फाराम दर्ता गर्ने परीक्षार्थीले ध्यान दिनु पर्ने कुराहरुः**

क) आवेदन फाराम भर्दा सबै कुरा स्पष्टसंग बुझेर मात्र भर्नु पर्दछ । फाराम भर्नका लागि आवश्यक सम्पुर्ण जानकारी यसै निर्देशिकामा समावेश

गरिएकाछन् । अरुथप जानकारी आवश्यक भएमा परिषद् वा परिषद्ले तोकेको फाराम बुझाउने शिक्षण संस्थामा सम्पर्क राख्नु पर्नेछ ।

ख) परीक्षार्थीले जुन शिक्षण संस्थाबाट आवेदन फाराम भरेको हो सोही शिक्षण संस्थाका लागि तोकिएको परीक्षा केन्द्रमा गई परीक्षा दिनु पर्नेछ ।

ग) आवेदन फारामसाथ पेस गर्नुपर्ने आवश्यक कागजातहरु परीक्षार्थी स्वयंले प्रमाणित गरी सूची बनाई पेस गर्नुपर्नेछ । उक्त संलग्न कागजातहरुको सूची सम्बन्धित शिक्षण संस्थाका प्राचार्यबाट प्रमाणित गराइ राख्नुपर्नेछ ।

घ) परीक्षार्थीलाई उपलब्ध गराइने प्रवेश परीक्षाको उत्तरपुस्तिकाको निर्देशनलाई परीक्षार्थीले पुर्ण रुपमा पालना गर्नुपर्नेछ ।

ङ) प्रवेश परीक्षामा नक्कली कागजपत्रहरु पेश गरी वा नक्कली परीक्षार्थी बनी परीक्षा दिइएको पाइएमा त्यस्ता परीक्षार्थीलाई र नक्कली परीक्षार्थी बनी परीक्षा दिने व्यक्तिलाई प्रचलित कानून बमोजिम कार्वाहीका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गरिनेछ । परिषद्बाट संचालन हुने कुनै पनि किसिमको परीक्षामा ५ बर्ष सम्म समावेश गराइने छैन ।

१५. छनौटको आधारः

क) बुँदा नं. ४ को (क) र (ख) बमोजिमको योग्यता पुगेका परीक्षार्थीहरुलाई ४० अंक प्रदान गरिनेछ ।

ख) प्रवेश परीक्षामा प्राप्त अंक र बुँदा नं. १५ (क) बमोजिम शैक्षिक योग्यता वापतको अंकको योगफल अनुसार परीक्षार्थीको योग्यताक्रम सूची निर्धारण गरिनेछ ।

घ) योग्यताक्रमको प्राप्ताङ्क बराबर भएका दुई भन्दा बढी आवेदकको हकमा प्राप्ताङ्कको दशमलव पछिको दुईभन्दा बढी अङ्क गणना गरी त्यसमा जसको अङ्क बढी हुन्छ उसको नाम प्रकाशित गरिनेछ । यसो गर्दा पनि अंक बराबर भएमा एस.एल.सी. परीक्षाको नतिजालाई आधार मानि नतिजा प्रकाशित गरिनेछ । एस.एल.सी.को नतिजा पनि बराबर भएमा एस.एल.सी. परीक्षाको क्रमशः अनिवार्य गणित, विज्ञान र अंग्रेजीको नतिजालाई आधार मानि नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।

१६. **परीक्षार्थीले शिक्षण संस्थामा भर्नाका समयमा पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजातहरुः** पूर्ण शुल्किय तथा छात्रवृत्ति तर्फ भर्नाका लागि सिफारिश गरिएका परीक्षार्थीहरुले तोकिएको मिति र समय भित्र निम्न कागजात लिई भर्नाका लागि सम्बन्धित शिक्षण संस्थामा उपस्थित भई भर्ना हुनु पर्नेछ:

क) पूर्ण शुल्किय तर्फ भर्नाका लागि बुँदा नं. ४ (क) र (ख) बमोजिम न्यूनतम योग्यता पुगेको एस.एल.सी. वा सो सरहको परीक्षाको लब्धाङ्क र चारित्रिक प्रमाणपत्रको सक्कल र प्रमाणित प्रतिलिपी, नेपाल बाहेक अन्य देशबाट सो सरहको परीक्षा उतीर्ण गर्नेहरुले समकक्षता प्रमाणपत्रको सक्कल र प्रमाणित प्रतिलिपी पेश गर्नुपर्नेछ । राहदानी तथा प्रवेशाज्ञा आवश्यक पर्ने विदेशी मुलकका परीक्षार्थीको हकमा राहदानी तथा प्रवेशाज्ञा एवं अध्ययन अनुमति पत्रको प्रमाणित प्रतिलिपी पेश गर्नुपर्नेछ ।

ख) छात्रवृत्ति तथा पूर्ण शुल्किय लक्षित वर्ग तर्फ भर्नाका बुँदा नं. ४ (क) र (ख) बमोजिम न्यूनता योग्यता पुगेको एस.एल.सी. वा सो सरहको परीक्षाको लब्धाङ्क र चारित्रिक प्रमाणपत्रको सक्कल र प्रमाणित प्रतिलिपी, नेपाली नागरिक हो भनी प्रमाणित हुने नागरीकता वा नावालिक वा जन्म दर्ताको प्रमाणपत्र तथा आफ्नो वर्गको परिचय खुल्ने प्रमाणपत्रको सक्कल र प्रमाणित प्रतिलिपि ।

१७. रजिष्ट्रेशनका लागि आवश्यक कागजातहरुः

प्रत्येक विद्यार्थीहरुले परिषद्, रजिष्ट्रेशनका लागि प.नि.का.ले तोकेको ढाँचाको रजिष्ट्रेशन फाराम भरी आफू अध्ययनरत शिक्षण संस्थामा र सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले तोकिएको अवधि भित्र परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयले तोकेको कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ । सो फाराम साथ निम्न लिखित कागजातहरु समावेश गरेको हुनुपर्दछ ।

क) परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयले भर्नाका लागि सिफारिश गरी दिएको पत्र (नतिजा सूची) को प्रतिलिपी ।

ख) बुँदा नं. ४ (क) र (ख) बमोजिम न्यूनता योग्यता पुगेको एस.एल.सी. वा सो सरहको परीक्षाको लब्धाङ्क र चारित्रिक प्रमाणपत्रको सक्कल र प्रमाणित प्रतिलिपी,

ग) छात्रवृत्तिका हकमा निर्देशिकाले तोकिदिएको कागजातहरुको प्रमाणित प्रतिलिपि अनिवार्य रुपमा पेस गर्नुपर्नेछ ।

१८. प्रवेश परीक्षा एवं अन्य शूल्कः

परिषद्संग सम्बन्धित निम्न शुल्कहरु सम्बन्धित संस्थाले प.नि.का.को खाता रहेको रा.वा. वैंकमा जम्मा गर्नु पर्नेछ र जम्मा गरेको भौचरको पछाडीपट्टि जम्मा गर्ने शिक्षण संस्थाको नाम र रकमको प्रयोजन स्पष्ट रुपमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

क) **प्रवेश परीक्षा शुल्कः** प्रत्येक संस्थाले प्रति परीक्षार्थी तोकिए बमोजिम प्रवेश परीक्षा दस्तुर (निर्देशिका, परीक्षा दस्तुर र परीक्षा आवेदन फारामको दस्तुर सहित) लिई प्रवेश परीक्षाको आवेदन फाराम दर्ता गर्ने अन्तिम मितिसम्म पर्न

आएका आवेदनहरुको एकमुष्ठ रकम प.नि.का.ले तोकेको बैंक खातामा बुझाउनु पर्नेछ ।

स्पष्टिकरण: शिक्षण संस्थाले उल्लेखित शुल्कको अतिरिक्त सेवा शुल्क वापत एक जना परीक्षार्थीवाट प्रवेश परीक्षा सेवा शुल्क वापत बढीमा रु २००।- (अक्षरेपी रु. दुई सय) लिन सक्नेछन् ।

ख) **सूचना प्रकाशन शुल्क:** प्रत्येक शिक्षण संस्थाले भर्ना तथा आवेदन फाराम माग सम्बन्धी पत्रिकामा प्रकाशित सूचनाको दस्तुर वापत प्रति कार्यक्रम तोकिएको दरले र एकै शिक्षण संस्थामा एक भन्दा बढी कार्यक्रम संचालन भएको खण्डमा प्रति थप कार्यक्रम तोकिएको का दरले लाग्नेछ ।

सम्बन्धित शिक्षण संस्थाले बुँदा नं. १८ (क) र (ख) बमोजिमको एकमुष्ठ रकमको बैंक भौचर तथा परीक्षार्थीको आवेदन फाराम, प्रमाणित समष्टिगत फाराम र सोको Softcopy **(CD)** परिषद्बाट खटिएका कर्मचारीहरुलाई बुझाउनु पर्नेछ । परिषद् कर्मचारीले सम्वन्धित शिक्षण संस्थाबाट परिषद्लाई बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण शुल्क वापतको रकम जम्मा गरिएको भौचर शिक्षण संस्थाको पत्रसाथ बुझिलिइ नतिजा प्रकाशन हुनु पुर्व अनिवार्य रुपमा प.नि.का.लेखा शाखामा बुझाई सोको रसिद प.नि.का.मा (नतिजा प्रकाशन टोली) अन्यथा सम्बन्धित शिक्षण संस्थाको नतिजा स्थगित गरिनेछ ।

ङ) **अन्य शुल्क:** अन्य शुल्कको हकमा प्रा. शि. तथा व्या. ता. परिषद्को आर्थिक प्रशासन सम्वन्धी विनियमावली २०६२ (संशोधन सहित) र परीक्षा सम्बन्धी विनियमावली २०७१ (शंसोधन सहित) अनुसार हुनेछ ।

१९. **खारेजी र बचाऊः**

क) प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयद्वारा जारी गरीएको प्रवेश परीक्षा तथा छात्रवृत्ति सम्बन्धी निर्देशिका २०७१, (पहिलो संशोधन २०७२) लाई खारेज गरिएको छ ।

ग) यस निर्देशिकामा भएका कुराहरु यसै निर्देशिका वमोजिम र निर्देशिकामा नभएका कुराहरु परिषद्को ऐन, नियम, विनियम तथा परीक्षा समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

घ) यस निर्देशिकामा व्यवस्था गरिएका कुराहरु परिषद्को ऐन, नियम तथा विनियमसंग बाँझीन गएमा बाँझीएको हदसम्म अमान्य हुनेछ ।

ङ) यस निर्देशिकामा कुनै बुँदा अस्पष्ट भएमा व्याख्या गर्ने अधिकार परीक्षा समितिलाई हुनेछ ।

अनुसूची-१

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्

परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, सानोठिमी, भक्तपुरबाट यस शिक्षण संस्थाको लागि निर्धारण गरीएको वर्गिकृत निःशुल्क छात्रवृत्तिको रिक्त रहन आएको कोटामा वैकल्पिक सूचीमा रहेका परीक्षार्थीहरुलाई निवेदन दिने सम्बन्धी सूचना ।

(गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशित मितिः ....)

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, सानोठिमी, भक्तपुरबाट शैक्षिक सत्र २०७......./२०७........ को लागि तपसिलमा उल्लेखित कार्यक्रममा यस शिक्षण संस्थामा वर्गिकृत निःशुल्क छात्रवृत्तिको तपसिल बमोजिमको कोटामा शिफारिस गरिएका परीक्षार्थीहरु तोकिएको म्याद भित्र भर्ना हुन नआई सिट रिक्त रहन गएकोले उक्त सिटहरुमा उल्लेखित लक्षित वर्गका बैकल्पिक परीक्षार्थीहरुबाट र उल्लेखित वर्गको निवेदन पर्न नआएमा अन्य वर्गका परीक्षार्थीहरु मध्येबाट प्रवेश परीक्षाको योग्यताक्रमको आधारमा छनौट गरी भर्ना गर्नुपर्ने भएकोले वैकल्पिक सूचीमा रहेका परीक्षाहरुलाई यो सूचना प्रकाशित मितिले ७ दिन भित्र (सो दिन सार्वजनिक विदा पर्न गएमा सो को भोलिपल्ट) यस शिक्षण संस्थामा प्रवेशपत्रको प्रतिलिपी तथा नतिजाको प्रति संलग्न गरी निवेदन दिनु हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

क्र.सं.	शैक्षिक कार्यक्रम	रिक्त लक्षित वर्ग	रिक्त कोटा संख्या

शिक्षण सस्थाको पुरा नाम :
ठेगाना :
सम्पर्क फोन नं. :
सम्पर्क मोवाइल नं. :

अनुसूची-२

दलितवर्गमा सूचीकृत जात-जातीहरुको विवरण			
१.गन्धर्व (गाइने)	८. कलर	१५. डोम	२२. मेस्तर
२. परियार	९. ककैहिया	१६. तत्मा	२३. सरभङ्ग
३. बादी	१०. कोरी	१७. दुसाध	२४. नटुवा
४. विश्वकर्मा	११. खटिक	१८. धोवी	२५. ढाँडी
५. मिजार	१२. खत्वे	१९. पासी	२६. धरिकर
६. पोडे	१३. चमार	२०. बाँतर	
७. च्यामे	१४. चिडिमार	२१. मुसहर	

अनुसूची-३

आदिवासी जनजातीवर्गमा सूचीकृत जात-जातीहरुको विवरण				
क समूह	ख समूह	ग समूह	घ समूह	ङ समूह
१. राउटे, २. कुसुण्डा, ३. वनकरिया, ४. सुरेल, ५. हायू, ६. राजी, ७ किसान ८. लेप्चा, ९. मेचे, १०. कुशबडिया	१. माझी, २. ल्होमी, ३. थुदाम, ४. धानुक, ५. झाँगड, ६. चेपाङ, ७. सतार, ८. थामी, ९. वोटे १०. दनुवार, ११. सियार, १२. बरामु	१. सुनुवार, २. थारु, ३. तामाङ, ४. भुजेल, ५. कुमाल, ६, राजवंशी ७. गन्गाई, ८. धिमाल, ९. भोटे, १०. दराई, ११. ताजपुरिया, १२. पहरी, १३, तोक्पेगोला, १४. डोल्पो १५. फ्रि, १६. मुगाल, १७. लार्के, १८. वालुङ १९. ल्होपा, २०. दुरा	१. मगर, २. राई, ३. लिम्बु, ४. गुरुङ्ग, ५. बाह्रगाउँले थकाली, ६. मार्फाली थकाली ७. छैरोतन ८. शेर्पा ९. तांवे १०.तीन गाउँले थकाली ११. याक्खा १२.छन्त्याल १३. जिरेल १४. ब्याँसी १५. ह्योल्मो	१. थकाली, २. नेवार

अनुसूची-४

(बुँदा नं. १३ को (क) संग सम्बन्धित नमूना प्रश्नपत्र)

क. प्रश्नपत्रमा दिइएको वस्तुगत वहुउत्तर मध्ये उत्तरपुस्तिकामा दिइएको ४ वटा गोलो घेरा मध्ये सही उत्तर एकमा गोलो भित्र पूर्ण रुपमा कालो हुने गरी ढाक्नु पर्नेछ। जस्तै सही उत्तर B भए

○	●	○	○
A	B	C	D

ख. एक भन्दा बढी सम्भावित उत्तरमा चिन्ह लगाएमा वा उत्तरमा केरमेट गरेमा त्यस्ता उत्तरहरु स्वतः रद्द हुनेछन्। जस्तै सही उत्तर B हुँदा

○	●	●	●
A	B	C	D

Subject: English (1X20=20)

1. ***He says he is ……… US citizen.***
   a. a b. an c. the d. nothing
2. ***He is ……… only teacher for this subject.***
   a. a b. an c. the d. nothing
3. ***Cottage industries supply us ……… our daily needs.***
   a. in b. from c. with d. by
4. ***They prefer begging ……… working.***
   a. from b. than c. to d. by
5. ***It ……… for 3 hours when we left home.***
   a. rains b. is raining c. has rained d. had been raining
6. ***………? Yes, let's start the lesson.***
   a. Do you start the lesson? b. Will you start the lesson?
   c. Shall we start the lesson? d. Can we start the lesson?
7. ***The negative from of 'Someone said something' is ………***
   a. Someone didn't say anything.
   b. None said nothing.
   c. Anyone didn't say anything.
   d. No one said anything.
8. ***Either you or your father is wrong, ………?***
   a. isn't he b. aren't they
   c. aren't you d. don't you
9. ***Nobody's touched her yet,?***
   a. have they b. has they
   c. have nobody d. hasn't anybody

10. The passive form of 'He wanted me to carry his bag' is ……….

a. His bag was wanted me to carry.
b. He wanted me to be carried his bag.
c. I am wanted to carry his bag by him.
d. He wanted his bag to be carried by me.

11. The active form of 'This problem can't be solved by anyone' is ……….

a. No one can solve this problem.
b. Anyone can't solve this problem.
c. None can be solved this problem.
d. None can't solve this problem.

12. What ……… if I didn't marry you?

a. you would do *b. would you do*
c. you did *d. did you do*

13. If you had been there, you ……….

a. would have punished
b. would punish
c. would be punished
d. would have been punished

14. My brother always has me ……… his homework.

a. do *b. to do*
c. done *d. doing*

15. Can you get this bike ………?

a. repair *b. to repair*
c. repaired *d. to be repaired*

16. You can't help ……… her.

a. to love *b. love*
c. loved *d. loving*

17. Your health is not ……….

a. satisfied *b. satisfaction*
c. satisfactory *d. satisfy*

18. It was a ……… flight.

a. legal *b. lawful*
c. legalise *d. legally*

19. I don't know ……… he is staying with.

a. where *b. whose*
c. which *d. who*

20. We played well, ………, we lost the game.

a. however *b. although*
c. so *d. as*

Science (1×20=20)

21. How much joule in there in 1 calorie?
(1 Calorie भनेको कति Joule हो ?)

a. 2.2 Joule *b. 3.2 Joule*
c. 4.2 Joule *d. 5.2 Joule*

22. The valency of phosphorus is ……….
(Phosphorus को संयुज्यता ………… हो ।)

a. 1 and 2 *b. 2 and 3*
c. 3 and 5 *d. 1 and 3*

23. In hypermetropia person can not see ……….
(दूर दृष्टि कमजोरीमा मानिसले ………… को वस्तुलाई देख्न सक्दैन ।)

a. near object *b. far object*
c. thin object *d. thick object*

24. Which of the following is metalloid?
(निम्नमध्ये Metalloid कुन हो ?)

a. Mercury *b. Silicon*
c. Gold *d. Magnesium*

25. Which is the longest cell in the human body?
(मानव शरीरमा पाइने सबैभन्दा लामो कोष कुन हो ?)

a. Muscle cell *b. Bone cell*
c. Nerve cell *d. None of above*

26. Potato tuber gives rise to a new plant in the soil. What type of asexual reproduction is it?
(आलुबाट माटोमा नयां बिरुवा उम्रन्छ । यो कस्तो खालको अमैथुनिक प्रजनन हो ?)

a. Sporulation *b. Vegetative propagation*
c. Fragmentation *d. Budding*

27. Which material is used as heating element in heater?
(Heater मा Heating Element को रुपमा कुन पदार्थ प्रयोग गरिन्छ ?)

a. Copper *b. Tungsten*
c. Iron *d. Nichrome*

28. Specific heat capacity of iron is ……….
(फलामको विशिष्ट तापधारण क्षमता …………… हुन्छ ?)

a. 380 J/Kg°C *b. 390 J/Kg°C*
c. 470° J/Kg°C *d. 670 J/Kg°C*

29. Which cell of the human blood does HIV affect?
(HIV ले मानव रगतको कुन रक्तकोषलाई असर पार्दछ ?)

a. WBC *b. RBC*
c. Platelets *d. All of these*

30. The division of fern is ……….
(उन्यूको Division ……….. हो ।)

a. Thallophyta *b. Pteriodophyta*
c. Brayophyta *d. Protista*

31. Which of the following is liquid?

(निम्नमध्ये तरल कुन हो ?)

a. Aluminium **b.** Calcium
c. Iron **d.** Mercury

32. What is the formula of slaked lime?
(Slaked Lime को सूत्र कुन हो ?)

a. NaOH **b.** CaO
c. $Ca(OH)_2$ **d.** $Mg(OH)_2$

33. The estimated age of the earth is ……….
(पृथ्वीको अनुमानित उमेर .... हो ।)

a. 5.4 Billion year **b.** 4.5 Billion year
c. 5 Billion year **d.** 5.5 Billion year

34. Voluntary muscles are found in ……….
(ईच्छाधीन मांसपेशीहरु .... मा पाइन्छन् ।)

a. heart **b.** liver
c. lungs **d.** foot

35. By which method heat is transmitted in water?
(पानीमा कुन विधिद्वारा ताप प्रसारण हुन्छ ?)

a. Evaporation **b.** Radiation
c. Convection **d.** Conduction

36. Which era is called era of creppers?
(कुन युगलाई घस्रने जन्तुहरुको युग भनिन्छ ?)

a. Archean and Proterozoic era
b. Mesozoic era
c. Palaeozoic era
d. Cainozoic era

37. Reflex action is controlled by ……….
(आकाम्य क्रियालाई .... ले नियन्त्रण गर्दछ ।)

a. brain
b. automatic nervous system
c. spinal cord
d. peripheral nervous system

38. Insulin is produce by ……….
(Insulin .... ले उत्पादन गर्दछ ।)

a. duodenum **b.** pancreas
c. gall bladder **d.** liver

39. What should be pH-value to be strong acid?
(कडा अम्ल हुन ph-value कति हुनु पर्दछ ?)

a. Less than 4 **b.** More than 4
c. Less than 2 **d.** More than 2

40. In the periodic table all the non-metals are placed under ……….
(Periodic तालिकामा सबै अधातुहरु .... मा राखिन्छ ।)

a. S–block **b.** P–block
c. d–block **d.** f–block

Math (1×20=20)

41. If A and B are two subsets of $\bigcup$ with $n(\bigcup)=43, n(A)=25, n(B)=18$ and $n(A\cap B)=7$, which is the value of $n(\overline{A\cup B})$.
(यदि $\bigcup$ को उपसमूह A र B हुन् । यदि $n(\bigcup)=43, n(A)=25, n(B)=18$ र $n(A\cap B)=7$ भए $n(\overline{A\cup B})$ को मान कुन हो ?)

a. 36 **b.** 7
c. 43 **d.** 30

42. How many diagonals is regular octagon?
(नियमित अष्टभुजमा कतिवटा विकर्णहरु हुन्छन् ?)

a. 20 **b.** 18
c. 22 **d.** 19

43. What is the area of a circle whose radius is the diagonal of square whose area is 4 cm^2?
(एउटा वृत्तको क्षेत्रफल कति हुन्छ ? जसको अर्धव्यास क्षेत्रफल ४ वर्ग से.मी. भएको वर्गको विकर्ण छ ।)

a. 2π **b.** $2\pi\sqrt{2}$
c. 4π **d.** 8π

44. What is the total surface area of a solid sphere of diameter 14 cm?
(१४ से.मी. व्यास भएको ठोस गोलाको पूरा सतहको क्षेत्रफल निकाल्नुहोस् ।)

a. $98\pi cm^2$ **b.** $196\pi cm^2$
c. $392\pi cm^2$ **d.** $588\pi cm^2$

45. The marked price of a FM radio is Rs. 1200. What is the discount rate, if it is sold price is Rs. 960?
(एउटा FM Radio को अंकित मूल्य रु. १२०० छ । यसको बिक्री मूल्य रु. ९६० भए छुट दर कति होला ?)

a. 10% **b.** 20%
c. 15% **d.** 8%

46. If $n(A)=80$ and $n(B)=65$, what is the least value of $n(A\cup B)$?
(यदि $n(A)=80$ र $n(B)=65$ भए $n(A\cup B)$ को न्यूनतम मान कति होला ?)

a. 125 **b.** 20
c. 80 **d.** 65

47. 2 years ago, the population of a village was 50000. If the population growth rate is 3% then find the present population of village.
(२ वर्ष पहिले एउटा गाउंको जनसंख्या ५०००० थियो । यदि जनसंख्या वृद्धिदर ३% भए अहिलेको जनसंख्या निकाल्नुहोस् ।)

a. 53045 **b.** 53054
c. 53540 **d.** 53504

48. If 10 cows eat as much as 6 oxen, how many oxen will eat as much as 15 cows?
(यदि १० गाईले खाने क्षमता ६ गोरुको छ भने कति गोरुले खाने क्षमता १५ गाईको होला ?)

a. 10 **b.** 6 **c.** 9 **d.** 15

49. The price of an article is Rs. 6000 after 20% VAT, then find the VAT amount.
(एउटा वस्तुको मूल्य 20% VAT पछि रु. 6000 पर्छ भने VAT रकम निकाल्नुहोस् ।)

a. Rs. 1000 b. Rs. 1100

c. Rs. 1200 d. Rs. 1500

50. If $2^{x-4} = 4a^{x-6}$ what is the value of a?

(यदि $2^{x-4} = 4a^{x-6}$ भए a को मान कति होला ?)

a. 2 b. 6

c. 6a d. 2a

51. If $\sqrt{x-7} = 1 + \sqrt{x}$, what is the value of x?

(यदि $\sqrt{x-7} = 1 + \sqrt{x}$ भए x को मान कति होला ?)

a. 8 b. 9

c. 16 d. None of above

52. A coin and a die are thrown together, what is the probability that the coin falls head and dice show 3?

(एउटा सिक्का र एउटा Die संगै उफार्दा सिक्कामा टाउको र Die मा ३ पर्ने सम्भाव्यता कति होला ?)

a. $\frac{1}{12}$ b. $\frac{5}{12}$

c. $\frac{1}{4}$ d. $\frac{1}{2}$

53. If a continuous series the mean $(\bar{X}) = 80$, assumed mean (A)=60 and $\sum f=40$, what is the value of $\sum fd$.

(यदि अविच्छिन्न श्रेणीको मध्यक $(\bar{X}) = 80$, कल्पित मध्यक (A)=60 र $\sum f=40$ भए $\sum fd$ को मान कति हुन्छ ?)

a. 16 b. 160

c. 800 d. 16000

54. If a+b=5 and ab=6, what is the value of a^2-b^2?

(यदि a+b=5 र ab=6 भए a^2-b^2 को मान कति होला ?)

a. 5 b. 6

c. 10 d. 12

55. If thrice of my age 10 years ago be subtracted from twice my present age, the result is my present age, how many years my present age?

(मेरो अहिलेको उमेरको दोब्बरबाट १० वर्ष पहिलेको मेरो उमेर तेब्बर घटायो भने हालको उमेर हुन्छ भने हालको मेरो उमेर कति होला ?)

a. 16 b. 15

c. 9 d. 10

56. If $3^{\sqrt{2-\sqrt{x}}} = 1$ then what is the value of x?

(यदि $3^{\sqrt{2-\sqrt{x}}} = 1$ भए x को मान कति होला ?)

a. 4 b. 6

c. 8 d. 2

57. What is the cash payment of a bill amounting Rs. 1800 allowing a discount of 5% and levying 13% VAT?

(५% छुट र १३% VAT लगाउउदा रु. १८०० को बीललाई कति तिरेर भुक्तानी गर्नुपर्दछ ?)

a. Rs. 1934.30 b. Rs. 1933.30 c. Rs. 1932.30 d. Rs. 1931.30

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्,
परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, सानोठिमी, भक्तपुर

58. In the given figure is solid pyramid with equilateral triangle as its base, if the volume of the pyramid is 300 cm^3 and its height is $3\sqrt{3}$ cm. What is the length of each side of the triangular base?

(तल दिइएको चित्रमा समभुज त्रिभुज आधार भएको ठोस Pyramid हो । Pyramid को आयतन 300 cm^3 र उचाइ $3\sqrt{3}$ cm भए त्रिभुजको प्रत्येक भुजाको लम्बाइ कति होला ?)

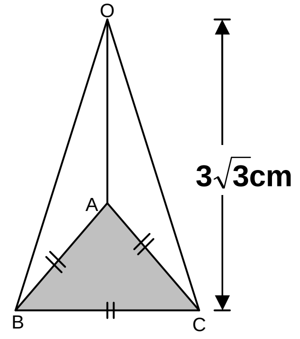

a. 20 cm b. 10 cm

c. $10\sqrt{3}$ cm d. $20\sqrt{3}$ cm

59. In the given figure, O is the centre of circle, XY // BC, what is the value of x? (दिइएको चित्रमा O वृत्तको केन्द्रविन्दु हो, XY // BC, x को मान कति होला ?)

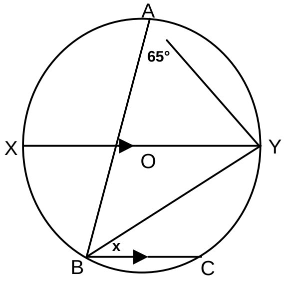

a. 35° b. 25°

c. 15° d. 45°

60. In the given figure, PTR is tangent of a circle. If AT=PT and ∠APT=20°, what is the value of ∠ABT?

(दिइएको चित्रमा PTR वृत्तको स्पर्श रेखा हो । यदि AT=PT र ∠APT=20° भए ∠ABT को मान कति होला?)

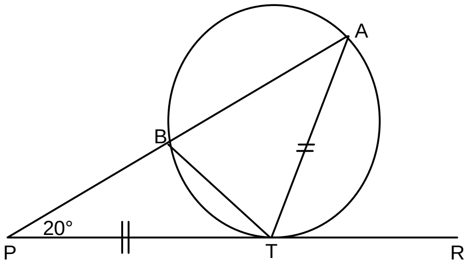

a. 40°   *b. 30°*

c. 60°   *d. 50°*